

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

DAILIŲJŲ KERAMIKOS DIRBINIŲ GAMINTOJO RENGIMO STANDARTAS

Profesinio išsilavinimo lygis – trečiasis

Vilnius, 2008

KURIME ATEITĮ DRAUGĖ !

Parengta Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos lėšomis,
įgyvendinant projektą Nr. BPD2004-ESF-2.4.0-01-04/0156
„Nacionalinės profesinio rengimo standartų sistemos plėtra“

DAILIŲJŲ KERAMIKOS DIRBINIŲ GAMINTOJO RENGIMO STANDARTAS

I. PROFESINIO RENGIMO STANDARTO REKVIZITAI

1. Profesinio išsilavinimo lygis – trečiasis.
2. Valstybinis kodas – S321502.
3. Suteikiama kvalifikacija – dailiųjų keramikos dirbinių gamintojas.
4. Bazinis išsilavinimas – pagrindinis.

II. PROFESINIO RENGIMO STANDARTO TURINYS

5. Trumpas profesinės veiklos aprašymas:

5.1. Dailiųjų keramikos dirbinių gamintojo rengimo standartas (toliau – Standartas) parengtas atsižvelgus į darbo rinkos pokyčius, kitų šalių patirtį ir Standarto rengimo darbo grupės atliktus kvalifikacijų tyrimo rezultatus. Standartas – pagrindas trečiojo profesinio išsilavinimo lygio mokymo programai rengti.

5.2. Asmuo, baigęs Standarto reglamentuojamą dailiųjų keramikos meno dirbinių gamintojo mokymo programą, įgyja profesinių kompetencijų šiose veiklos srityse: formų ir dekorų komponavimas; keraminių dirbinių formavimas; keraminių dirbinių apdaila; keraminių dirbinių degimas.

5.3. Dailiųjų keramikos dirbinių gamintojas dirba savarankiškai arba kolektyviai įmonėje, akcinėje bendrovėje, individualiose keramikos gaminių įmonėse.

5.4. Dailiųjų keramikos dirbinių gamintojas geba komponuoti, formuoti, dekoruoti, glazūruoti, degti keraminius dirbinius, dirbti su naujausiais gamybos įrenginiais ir įrankiais, greitai prisitaikyti prie technologijų kaitos, išmano naudojamų medžiagų savybes, paskirtį ir pritaikymą. Geba naudotis technine literatūra, informacinėmis priemonėmis, moka darbe taikyti darbo saugos, gamybos technologijų žinias.

5.5. Dailiųjų keramikos dirbinių gamintojui svarbios šios asmeninės savybės: atkaklumas, ištvermė, darbštumas, kruopštumas, kūrybiškumas, atsakingumas bei gebėjimas dirbti individualiai ir kolektyviai.

6. Dailiųjų keramikos dirbinių gamintojo tikslas – gaminti dailiuosius keraminius dirbinius.

7. Dailiųjų keramikos dirbinių gamintojo veiklos sritys, kompetencijos pateikiamos Standarto 1 priede.

8. Dailiųjų keramikos dirbinių gamintojo kompetencijų ribos, mokymo tikslai, kompetencijų vertinimas pateikiami Standarto 2 priede.

9. Dailiųjų keramikos dirbinių gamintojui reikalingi šie bendrieji gebėjimai:

- 9.1. individualus ir kolektyvinis darbas;
 - 9.2. energingumas;
 - 9.3. verslumas;
 - 9.4. problemų sprendimas;
 - 9.5. pasirengimas tobulėti atsižvelgiant į kintančias aplinkybes ir naujoves.
10. Baigiamasis kvalifikacijos vertinimas:

10.1. Dailiųjų keramikos dirbinių gamintojo kvalifikacija suteikiama mokiniui, baigusiam visą mokymo programą, įgijusiam Standarte apibrėžtas kompetencijas ir gavusiam teigiamą baigiamąjį kvalifikacijos įvertinimą.

10.2. Vadovaujantis Standarte įvardytais kompetencijų vertinimo kriterijais tikrinamos ir įvertinamos:

10.2.1. mokymo procese – visos Standarte apibrėžtos kompetencijos;

10.2.2. baigiamojo kvalifikacijos vertinimo metu – pasirinktos kompetencijos.

10.3. Baigiamojo kvalifikacijos vertinimo organizavimą ir vykdymą, dokumentų išdavimą reglamentuoja Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija.

**DAILIŲJŲ KERAMIKOS DIRBINIŲ GAMINTOJO VEIKLOS SRITYS IR
KOMPETENCIJOS**

Veiklos sritys	Kompetencijos
1. Formų ir dekorų komponavimas	1.1. Lyginti istorinės, liaudiškos ir šiuolaikinės keramikos formas, puošybą 1.2. Modeliuoti formą 1.3. Komponuoti keraminių dirbinių formas ir dekorus
2. Keraminių dirbinių formavimas	2.1. Paruošti darbo vietą, įrankius ir priemones 2.2. Naudoti tradicinius, šiuolaikinius, pramoninius formavimo būdus 2.3. Parinkti medžiagas atsižvelgiant į formavimo būdą 2.4. Lipdyti keraminius dirbinius 2.5. Žiesti keraminius dirbinius laikantis saugaus darbo instrukcijų
3. Keraminių dirbinių apdaila	3.1. Dekoruoti keraminius dirbinius 3.2. Glazūruoti keraminius dirbinius laikantis saugaus darbo taisyklių
4. Keraminių dirbinių degimas	4.1. Saugiai dirbti su keramikos degimo krosnimis 4.2. Degti išdžiovintus keraminius dirbinius (pirmas degimas) 4.3. Degti glazūruotus dirbinius (antras degimas) 4.4. Ruošti parduoti keraminius dirbinius

Daliųjų keramikos dirbinių gamintojo rengimo standarto
2 priedas

DAILIŲJŲ KERAMIKOS DIRBINIŲ GAMINTOJO KOMPETENCIJŲ RIBOS MOKYMO TIKSLAI IR KOMPETENCIJŲ VERTINIMAS

Veiklos sritys	Kompetencijų apibūdinimas		Mokymo tikslai	Kompetencijų vertinimas
	kompetencijos	kompetencijų ribos		
1. Formų ir dekorų komponavimas	1.1. Lyginti istorinės, liaudiškos ir šiuolaikinės keramikos formas ir puošybą	Istorinių ir tradicinių keraminių dirbinių asortimentas, indo dalių pavadinimai. Lietuvos liaudies keramikos spalvos ir dekorai.	1.1.1. Vertinti Lietuvos keramikos raidą	Apžvelgta Lietuvos senosios ir šiuolaikinės keramikos raida. Išanalizuota keramikos dirbinių forma ir puošyba.
			1.1.2. Žinoti Lietuvos šiuolaikinės keramikos raidos kryptis	
			1.1.3. Žinoti keramikos dirbinių formų įvairovę	
1.2. Modeliuoti formą			1.1.4. Analizuoti keramikos puošybos tradicijas	Nupiešti piešiniai modeliuojant daiktu faktūrą ir formą. Nutapyti naturmortai.
			1.2.1. Perteikti pagrindines geometrinių kūnų formas	
			1.2.2. Modeliuoti skirtingų faktūrų formas šviesokaiteje	
			1.2.3. Sisteminti ir klasifikuoti spalvas	
1.3. Komponentuoti keraminių dirbinių formas ir dekorus		Įvairios grafinės priemonės, kompiuteris	1.2.4. Modeliuoti skirtingų faktūrų formas spalva	Atliktos keraminių dirbinių kompozicijos
			1.3.1. Taikyti kompozicijos dėsnius komponuojant keramikos dirbinius	
			1.3.2. Išlaikyti formos ir dekoru tarpusavio ryšį	
2. Keraminių dirbinių formavimas	2.1. Paruošti darbo vietą, įrankius, priemones	Formavimo patalpa: darbo stalas, žiedimo staklės, stelažai ir kt.	1.3.3. Išlaikyti stilistinę vientisumą komponuojant keraminių dirbinių kompleksus	Paruošta darbo vieta keraminių dirbinių gamybai.
			2.1.1. Žinoti keramikos dirbtuvių įrangą ir svarbiausias darbo priemones	
			2.1.2. Parinkti įrankius ir įrenginius	

		<p>Degimo ir glazūravimo patalpa: degimo krosnis su krosnies pakrovimo priemonėmis, glazūravimo spinta, stelažai, darbo stalas. Pagrindiniai lipdymo įrankiai, priemonės. Žiedimo, tekimo įrankiai, priemonės. Glazūravimo įrankiai, priemonės: elektrinis kompresorius, purkštuvas, turnetė, indai su dangčiais glazūroms laikyti, indas vandeniui, teptukai, kempinės ir kt. priemonės.</p>	<p>konkrečiam darbui 2.1.3. Saugiai naudoti gaminių formavimo ir degimo patalpas bei įrangą</p>	<p>Sukomplektuoti pagal paskirtį darbo įrankiai ir priemonės.</p>
<p>2.2. Naudoti tradicinius, šiuolaikinius, pramoninius formavimo būdus</p>	<p>2.2. Naudoti Tradiciniai, šiuolaikiniai, pramoniniai formavimo būdai: lipdymas, žiedimas, liejimas, šablonavimas, štapavimas, presavimas</p>	<p>2.2.1. Žinoti ir taikyti ti tradicinius ir šiuolaikinius keraminių dirbinių formavimo būdus 2.2.2. Suprasti pramoninių formavimo būdų technologijas ir ypatumus</p>	<p>2.2.1. Žinoti ir taikyti ti tradicinius ir šiuolaikinius keraminių dirbinių formavimo būdus 2.2.2. Suprasti pramoninių formavimo būdų technologijas ir ypatumus</p>	<p>Apžvelgti tradiciniai, šiuolaikiniai ir pramoniniai keraminių dirbinių formavimo būdai</p>
<p>2.3. Parinkti medžiagas atsižvelgiant į formavimo būdą</p>	<p>Molis, skirtas lipdyti, žiesti, šlikeris, šamotas, gipsas</p>	<p>2.3.1. Išmanyti formavimo masės ruošimo technologiją 2.3.2. Ruošti molį dirbiniams formuoti 2.3.3. Vertinti gipso savybes bei gipso formų naudojimo galimybes</p>	<p>2.3.1. Išmanyti formavimo masės ruošimo technologiją 2.3.2. Ruošti molį dirbiniams formuoti 2.3.3. Vertinti gipso savybes bei gipso formų naudojimo galimybes</p>	<p>Tinkamai pasirinktos medžiagos atsižvelgiant į formavimo būdą. Molis paruoštas lipdyti, žiesti. Pagamintos</p>

			<p>2.3.4. Naudoti gipso formas keraminių dirbinių gamybai</p> <p>2.4.1. Taikyti įvairių lippymo būdų technologijas</p> <p>2.4.2. Lipyti keraminius dirbinius iš molio gabalo ir molio volelių</p> <p>2.4.3. Konstruoti keraminius dirbinius iš molio plokščių</p> <p>2.4.4. Tinkamai džiovinti keraminius dirbinius</p> <p>2.4.5. Šalinti džiovinimo defektus</p>	<p>nesudėtingos gipsinės formos.</p> <p>Nulipyti keramikos dirbiniai, naudojant nurodytą lippymo būdą. Pašalinti formavimo ir džiovinimo defektai.</p>
2.4. Lipyti keraminius dirbinius	<p>Lipdymo būdai: iš molio gabalo, molio volelių, molio plokščių, gipso formose.</p> <p>Dirbinių džiovavimo etapai.</p> <p>Džiovinimo defektai, jų šalinimo būdai.</p>		<p>2.5.1. Saugiai dirbti su rankiniais įrankiais ir elektrinėmis žiedimo staklėmis</p> <p>2.5.2. Rengti darbo vietą</p> <p>2.5.3. Minkyti molį žiesti</p> <p>2.5.4. Žiesti nesudėtingus keraminius dirbinius</p> <p>2.5.5. Tekinti dirbinius</p>	<p>Išvardytos saugaus darbo su žiedimo staklėmis taisyklės.</p> <p>Nužiesti ir nutekinti nesudėtingi keramikos dirbiniai.</p>
2.5. Žiesti keraminius dirbinius laikantis saugaus darbo instrukcijų	<p>Saugaus darbo su žiedimo staklėmis taisyklės.</p> <p>Žiedimo etapai: molio centravimas, dugno modeliavimas, sienelių kėlimas.</p> <p>Gaminio tekinimas.</p>		<p>3.1.1. Žinoti keraminių dirbinių dekoravimo būdus</p> <p>3.1.2. Ruošti dekoruoti medžiagas, įrankius ir priemones</p> <p>3.1.3. Retušuoti keraminius dirbinius</p> <p>3.1.4. Dekoruoti įspaudais, raizymu, reljefu</p> <p>3.1.5. Dekoruoti sgrafito technika, spalvotais angobais</p>	<p>Parinktos dekoruoti medžiagos, įrankiai ir priemonės.</p> <p>Keraminiai dirbiniai dekoruoti įspaudais, raizymu, reljefu, sgrafito technika, spalvotais angobais.</p> <p>Dirbiniai retušuoti ir paruošti degti.</p>
3. Keraminių dirbinių apdaila	<p>3.1. Dekoruoti keraminius dirbinius</p>	<p>Dekoravimo būdai: įspaudai, raizymas, reljefinis, sgrafito technika, spalvotais angobais.</p> <p>Įrankiai: šlampukai, stekai, purkštuvai, guminė kriaušė, peiliukas, yla, kempinė, teptukas ir kitos priemonės.</p>	<p>3.2.1. Žinoti keraminių dirbinių dekoravimo būdus</p> <p>3.2.2. Ruošti dekoruoti medžiagas, įrankius ir priemones</p> <p>3.2.3. Retušuoti keraminius dirbinius</p> <p>3.2.4. Dekoruoti įspaudais, raizymu, reljefu</p> <p>3.2.5. Dekoruoti sgrafito technika, spalvotais angobais</p>	<p>Naudojami keraminių dirbinių apdailai.</p>
	<p>3.2. Glazūruoti keraminius dirbinius laikantis saugaus darbo taisyklių</p>	<p>Saugaus darbo su glazūromis instrukcijos.</p> <p>Sanitarinės higienos reikalavimai.</p>	<p>3.2.1. Saugiai dirbti su cheminėmis medžiagomis</p> <p>3.2.2. Laikytis sanitarinės higienos reikalavimų</p>	<p>Naudoja saugos priemones glazūruodamas. Paruoštos glazūros,</p>

		Glazūravimo būdai: merkimas, laistymas, purškimas, tepimas teptuku.	<p>3.2.3. Išmanyti glazūrų sudėtį ir paskirtį</p> <p>3.2.4. Žinoti glazūravimo būdus</p> <p>3.2.5. Naudoti glazūravimo įrenginius</p> <p>3.2.6. Ruošti glazūrą glazūruoti</p> <p>3.2.7. Glazūruoti keraminius dirbinius įvairiais būdais</p> <p>3.2.8. Šalinti glazūravimo defektus</p>	išdegti glazūrų bandymai. Nuglazūruoti keraminiai dirbiniai nurodytu glazūravimo būdu.
4. Keraminių dirbinių degimas	4.1. Saugiai dirbti su keramikos degimo krosnimis	Priešgaisrinės apsaugos instrukcijos. Saugaus darbo su krosnimis instrukcijos.	<p>4.1.1. Laikytis priešgaisrinės ir elektros saugos reikalavimų</p> <p>4.1.2. Naudoti saugos priemones degant keraminius dirbinius</p> <p>4.1.3. Žinoti įvairias degimo krosnis</p>	Taikomos saugaus darbo, elektros saugos ir priešgaisrinės saugos taisyklės. Apibūdintos degimo krosnys.
4.2. Degti išdžiovintus keraminius dirbinius (pirmas degimas)		Bendras degimo režimas. Dirbinių įkrovimo į krosnį pirmam degimui taisyklės. Degimo proceso kontrolė.	<p>4.2.1. Analizuoti bendrą degimo režimą</p> <p>4.2.2. Pakrauti dirbinius pirmam degimui</p> <p>4.2.3. Kontroliuoti pirmo degimo režimą</p> <p>4.2.4. Šalinti pirmo degimo defektus</p>	Išnagrinėtas bendras degimo režimas. Keraminiai dirbiniai išdegti pirmu degimu. Nustatyti ir pašalinti pirmo degimo defektai.
4.3. Degti glazūruotus dirbinius (antras degimas)		Glazūruotų dirbinių įkrovimo į krosnį taisyklės. Antro degimo proceso kontrolė.	<p>4.3.1. Išmanyti glazūruotų dirbinių įkrovimo į degimo krosnį taisyklės</p> <p>4.3.2. Naudoti dirbinių krovimo priemones</p> <p>4.3.3. Įkrauti glazūruotus dirbinius į krosnį</p> <p>4.3.4. Degti glazūruotus dirbinius</p> <p>4.3.5. Iškrauti glazūruotus dirbinius po degimo</p> <p>4.3.6. Šalinti glazūrų defektus</p>	Glazūruoti dirbiniai iškrauti į degimo krosnį naudojant krovimo priemones. Išdegti glazūruoti dirbiniai, pašalinti glazūrų defektai.
4.4. Ruošti parduoti keraminius dirbinius		Dirbinių apdirbimo priemonės: šlifavimo, staklės, švitrinis	<p>4.4.1. Nustatyti baigto keraminio dirbinio kokybę</p> <p>4.4.2. Šalinti keraminių dirbinių</p>	Užbaigti keraminiai dirbiniai ir įvertinta jų kokybė

		popierius, klijai. Pagalbinės medžiagos: audiniai, siūlai, oda, medis, akmuo, stiklas, metalas.	trūkumus 4.4.3. Sujungti dekoratyvinės kompozicijos dalis	
--	--	--	--	--
